

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av anpassade grundskolans
undervisning om kunskapsområdet sexualitet,
samtycke och relationer vid Norrtälje anpassad
grundskola i Norrtälje kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av anpassade grundskolans undervisning om kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer vid Norrtälje anpassad grundskola i Norrtälje kommun. Granskningen genomfördes under vårterminen 2025.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen fyra utvecklingsområden som angetts i beslut den 15 april 2025.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Norrtälje anpassad grundskola senast den 5 november 2025 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Norrtälje kommun fick uppskov för redovisningen till den 19 november 2025 och har inkommit med en sådan redovisning den 7 november 2025.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Utvecklingsområde 1: utveckla undervisningens innehåll i kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck

Norrtälje kommun behöver vidta ytterligare åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 2: gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Norrtälje kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 3: utforma utbildningen inom kunskapsområdet så att den är återkommande och samordna undervisningen så att eleverna får möjlighet att uppfatta kunskapsområdet som en helhet

Norrtälje kommun behöver vidta ytterligare åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 4: ge förutsättningar till kompetensutveckling för lärarna inom kunskapsområdet så att de kan utveckla undervisningen

Norrtälje kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen förutsätter att Norrtälje kommun tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- utveckla undervisningens innehåll i kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck

Av huvudmannens redovisning framgår att man på skolan planerat för en utveckling av undervisningen inom kunskapsområdet men behöver vidta ytterligare åtgärder för att höja kvaliteten på undervisningen. Lärarna har fått ta del av Skolinspektionens beslut och identifierat vad i undervisningen som behöver utvecklas vidare. Vidare har ett kartläggningsmaterial tagits fram för att säkerställa att eleverna får de kunskaper som behövs. Ett samarbete mellan lärare och elevhälsoteam har inletts för att förstärka undervisningen. Ytterligare åtgärder som planeras är samplanering i arbetslag, utveckling av tematiskt arbete inom området, anpassat material framtaget av lärare och specialpedagog samt studiebesök och lektionstillfällen med utomstående aktörer.

Av huvudmannens redovisning framgår inte att undervisningen om kunskapsområdet har utvecklats. Enligt huvudmannens redovisning går det ännu inte att utvärdera hur kvaliteten har utvecklats då endast förberedande insatser i syfte att få med samtliga områden i undervisningen hittills är genomförda. På sikt förväntas effekter som att eleverna får ökade kunskaper och ökad medvetenhet samt ökad trygghet då man förväntas få färre kränkningar och trakasserier inom området.

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har påbörjat ett arbete med att göra eleverna mer delaktiga i undervisningen om kunskapsområdet. Eleverna har informerats om innehållet i Skolinspektionens beslut. Eleverna har diskuterat hur de uppfattar undervisningen samt vad de vill lära sig mer om. Detta kommer att finnas med i lärarnas planering av undervisningen. Ytterligare åtgärder som planeras är att de på skolan kommer att införa metoder såsom frågelådor, elevintervjuer och gemensam utvärdering av teman samt att eleverna ges möjlighet att utifrån uppföljningar och mognad påverka innehåll och arbetssätt.

Verksamhetens kvalitet har enligt huvudmannens redovisning utvecklats såtillvida att eleverna har blivit mer delaktiga i utvärdering av undervisningens innehåll. Därigenom påminns lärarna om kunskapsområdet vid planering av undervisningen och rektorn får en förbättrad bild av hur planeringen genomförs. Av huvudmannens redovisning framgår dock att det ännu är för tidigt att utvärdera effekten på elevernas delaktighet eftersom arbetet ännu är i ett inledande skede. På sikt förväntas effekter såsom ökad elevdelaktighet och -inflytande över såväl undervisningens innehåll som utformning, en planering som bygger på elevernas intressen och behov, ökad elevaktivitet, en undervisning som eleverna upplever som meningsfull och begriplig samt stärkt självständighet, inflytande och social utveckling för eleverna.

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- utforma utbildningen inom kunskapsområdet så att den är återkommande och samordna undervisningen så att eleverna får möjlighet att uppfatta kunskapsområdet som en helhet

Av huvudmannens redovisning framgår att lärare och elevhälsoteam har förberett ett arbete för att kunskapsområdet ska vara återkommande och skapa en helhet för eleverna. Lärare och elevhälsoteam har tillsammans skapat ett gemensamt årshjul för arbetet inom kunskapsområdet. Lärarna kommer att arbeta efter årshjulet så att eleverna får möta samma undervisning återkommande på en anpassad nivå där progression sker utifrån ålder och mognad. Ytterligare åtgärder som planeras är utvärdering och justering av årshjulet. Av huvudmannens redovisning framgår dock inte hur utbildningen inom kunskapsområdet kommer att skapa en helhet för eleverna.

Enligt huvudmannens redovisning är det för tidigt att utvärdera hur verksamhetens kvalitet har utvecklats, men såväl processer som samarbeten mellan olika professioner har förbättrats. På sikt förväntas effekter som ökad kontinuitet och systematik i undervisning och uppföljning. Huvudmannen förväntar sig även att tryggheten ökar utifrån att kunskapsområdet introduceras tidigt och eleverna får ökade kunskaper.

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- ge förutsättningar till kompetensutveckling för lärarna inom kunskapsområdet så att de kan utveckla undervisningen

Av huvudmannens redovisning framgår att skolledningen har påbörjat ett arbete för att skapa förutsättningar för kompetensutveckling av lärarna. Skolledningen har genomfört en kartläggning av arbetslagens styrkor och kompetensbehov. Vidare har arbetslagen tagit del av Skolinspektionens beslut och tillsammans med skolledningen tagit fram en plan för arbetet inom området. Skolverkets webbutbildning om kunskapsområdet har påbörjats. Lärare och övrig personal kommer även att få genomföra en workshop om hedersrelaterat våld och förtryck samt hbtqi. Dessutom kommer det under vissa dagar att ske ett kollegialt lärande då lärarna delar erfarenheter och undervisningsmaterial. Vidare åtgärder som planeras är fortsatt genomförande av Skolverkets webbutbildning samt ökat samarbete mellan lärare och elevhälsoteam inom kunskapsområdet.

Enligt huvudmannens redovisning är det ännu för tidigt att se effekter av denna. På längre sikt förväntar sig huvudmannen att lärarna upplever sig som kompetenta och insatta i läroplanens krav inom kunskapsområdet. Vidare förväntas en tydlig och gemensam struktur för undervisningen och tillgång till mer varierade och tillgängliga arbetssätt.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Roger Persson, utredare.

I handläggningen av ärendet har även utredare Sylvia Lindqvist medverkat.

Bilaga 1: Författningsstöd

Frågeställning 1

I vilken utsträckning bidrar undervisningen utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer till kunskaper inom området sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck?

Undervisningens innehåll

Återkommande, aktuell och fördjupad undervisning

Lgra22, avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

Samordnad undervisning

2 kap. 9 § skollagen (2010:800) Ledningen av utbildningen, Rektor.
Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Kunskaper i undervisningen

Lgra22, avsnitt 2.2 Kunskaper, Mål.

Undervisningens form

Didaktiska val i undervisningen

Lgra22, avsnitt 2.2 Kunskaper.
4kap. 9§ skollagen (2010:800) Inflytande och samråd, Allmänt om barnens och elevernas inflytande.
Lgra22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat

Lgra22, avsnitt 2.1 Normer och värden, Mål.
Lgra22, avsnitt 2.1 Normer och värden, Riktlinjer.

Elevdelaktighet och att fånga elevernas frågor

Lgra22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Mål.
Lgra22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer.

Frågeställning 2

I vilken utsträckning tar rektorn ansvar för skolans utbildning inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck?

Rektorns ansvar

Rektorns styrning

Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Förutsättningar för samordning

2 kap. 9 § skollagen (2010:800) Ledningen av utbildningen, Rektor.

Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Ansvar för kompetensutveckling

Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.